

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

A'
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΩΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Σεπ. 1969 / Φεβρ. 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις) ... Σεργουνίδ.
 (παλαιότερον ὄνομα:), Ἐπαρχίας Αργιθέας,
 Νομού Δρεσδηνού.
2. Ὄνοματεπώνυμον τοῦ ἔξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Βερβήνη
 Αθηναϊδή ἐπάγγελμα δέκατον
 Ταχυδρομική διεύθυνσις Μονίγαντας Η. Κ. 6662.
 Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἔξεταζόμενον τόπον 1½
3. Ἀπό ποια πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίαι :
 α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον Αργιθέας Κανέλη.

ἡλικία 18.9 χρ. γραμματικαὶ γνώσεις. Αριθμός Δικαιούχων
 Σημεῖον τόπος καταγωγῆς Σεργουνίδη.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΟΝ ΑΓΩΝΩΝ γ) ΤΕΛΙΚΟΝ ΙΔΙΟΤΗΤΑΣ Η. Κ. 1886 Α. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζουντο διὰ σπορὰν καὶ ποῖαι διὰ βοσκὴν ποιμίων ;

‘Υπήρχον αὗται χωριστοὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστήματα ;

- 2) Εἰς ποίους ἀνῆκον ὡς ἴδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα, δηλ. εἰς τοὺς χωρικούς β) εἰς γαιοκτήμονας (“Ἐλληνας ἢ ξένους, ὡς π.χ. Τούρκους”) γ) εἰς Κοινότητας δ) εἰς μονάς κλπ.

Επί. γνωστές ορ. ο. συντ. νεψ! δ'. μονάδες

- 3) ‘Ο πατήρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ’ αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν του ;

Πατήρ αὐτού τούτου.

β'. 1) Οι κάτοικοι ασχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ;

Εγγύηση

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ασχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ;

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων· ποιοὶ εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὅρους· ὡς ἄτομα ἢ μὲ δλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ;

Πρίνα

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπτροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.) Πρίνα ἦτο ἡ κοινωνική των θέσις ;

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των, (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα)

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἔργατοι ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θερισμὸν τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγυπτὸν ἢ διὰ δλονῶν τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποὺ προήρχοντο οὗτοι· ἡσαν ἀγάρες μόνον ἢ καὶ γυναικες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον· ἡμερομεθόνιον εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ;

Πρίνα

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ύπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐάν να, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο;

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποὺ ἐπήγαιναν δι' ἀνέύρεσιν ἔργασίας ;

Συντετριψθή Συγγραφή (Παραγγελία)

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἔργάται, ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζῆδες), πραματευτάδες (ἔμπτοροι) κλπ. ;

Εγγύηση

δ'. 1) Πώς έλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: μὲν ζωϊκήν κόπρον
(βιοῶν, αίγοπροβάτων κλπ.), φυτικήν (μὲν καῦσιν: α) τῆς καλα-
μίσης μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ μὲν κάλυψιν (παρά-
χωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργάνωματος; . . .

Μέντος ήτο τότε χρηματοποιία. Μέντος

2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον
σας; . . . 1951 ήτο τότε.

ε'. Απὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργι-
καὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; . . . Ηρώεντ 1920

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο δίφτερο κλπ.).
Εἰς ποῖα κτήματα ἔχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;
Προῖσις κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον ταῦτα ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο, ἢ προμή-
θεῖα αὐτοῦ.

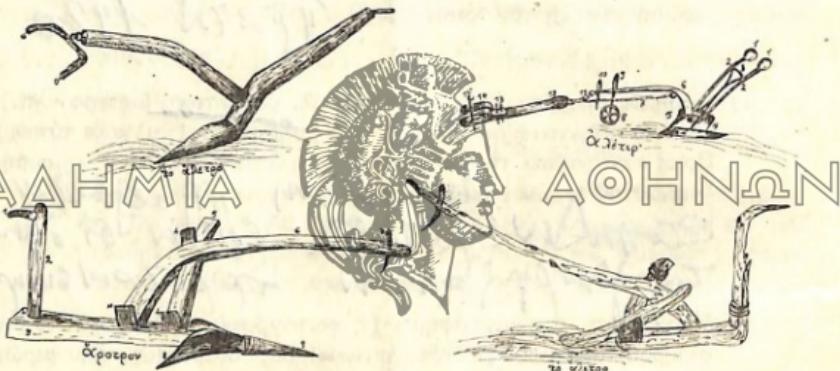
Παραδέσσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου
σιδηροῦ ἄροτρου μὲν τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν
αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1.....	4.....	7.....	10.....
2.....	5.....	8.....	
3.....	6.....	9.....	

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει); . . . Χρήση: 1982
3) Μηχανὴ θερισμοῦ . . . Στάθμη: 514.52

- 4) Μηχανή δεσμάτως τῶν σταχύων (δεματιῶ). *19.50* 19.50
- 5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ
- στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε' (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιόν ξύλινον ἄροτρον *Οὐανάκης*
Μαρ. Ρ. Κ. (Επρίτσαντζης) *Βιλ. Ν. Σ. Α.*
- 2) Ποία ἦτο τὴ μορφὴ τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄροτρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονίζομενα ἐνταῦθα;

- 3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει δύνοματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἔξαρτημάτων αὐτοῦ.

1.	6.	11.
2.	7.	12.
3.	8.	13.
4.	9.	14.
5.	10.	15.

(¹) Εὰν εἶναι δύνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Ἐὰν ὑπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρίθμησιν).

- 4) Τὸ ὄντε. Τὸ ὄντε τοῦ ἔντομου ἀρότρου ἢτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίδσιν δλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιῶν; δηλ. ἐῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὄντε ὑνὶ (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἔαν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἑκάστου.
-
-
-

- 5) Ποιὸν τὸ σχῆμα τῆς σπάμης τοῦ ἀρότρου; *Τοξογένη*...

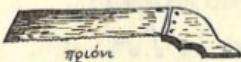
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΛΑΟΗΝΩΝ

- 6) Ἡτο (ἢ εἶναι) κατεσκευασμένη ἐκ ἔντομου ἡ σιδήρευ;

- 7) Ἐργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδα, ἀρνάρι, ἔντομον κλπ.)....

Σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδα, πριόνι.

πριόνι

ἀρίδα

ρινί ἢ ἔντομον (ἀρνάρι)

- 8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὅργωμα) ποῖα ζῷα ἔχρησιμο-
ποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιεῖνται): βόες ἢ ἄλλο ζῷον, δηλ.
ἴππος, ἡμίονος, ὄνος. **Βόια**

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιεῖνται) διὰ τὸ ὅργωμα δύο
ζῷα ἢ ἕν; **2**

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲν δύο ζῷα ἥτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός;
Νοῦ¹

Σχεδιάσσατε τὴν μορφὴν τοῦ πλαισιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ δύναμάσσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἔξαρτήματα αὐτοῦ (π.χ. λουριά, λούρα, ζεῦλες, πιζεύλια κλπ.).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

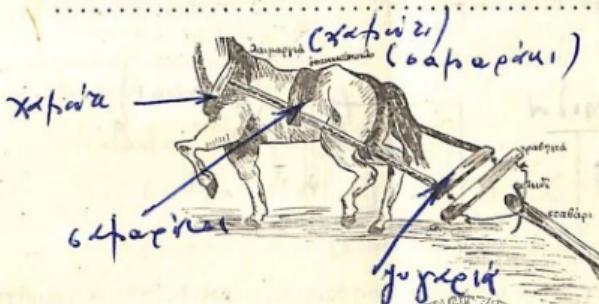
ΑΘΗΝΑΝ

- 10) Σχεδιάσατε ίδιαιτέρως τήν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδῆρου, ξύλου ή σχοινίου, ὁ δποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγόν (πολλαχοῦ : λούρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διά τὸ ὅργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν).

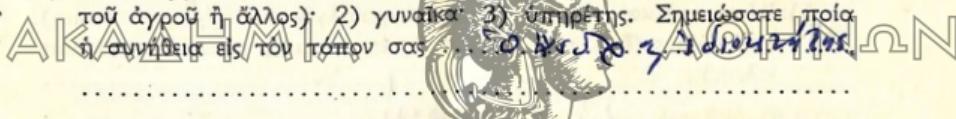
12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὅργωμα δι' ἐνὸς ζώου ; 1980
Πῶς γίνεται ή ζεῦξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ;
..... οὐλὺς... σωματικός... η... Τ... αι... Ι... Γ... ο...

Περιγράψατε και σχεδιάσσατε (ή φωτογραφήσατε) τὴν σκευήν, τὴν ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον.....

ζ. Ἀροτρίασις (ὅργωμα) καὶ σπορά.

- α) Ποιος ὡργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον); 1) ἄνδρας (ὁ ιδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος); 2) γυναῖκα; 3) υπηρέτης. Σημειώσατε ποία ἢ συνηθεία εἰς τὸν τόπον σας.....

- β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) ...
σ.β. οὐ πάτ. ρ.γ. α! ..

πιθ. γινήσια.... ἄροτρον.....

- 2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον...
γιργ. καὶ γι. δι. τ. εο. ὅργ. ασ.

- 3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῷα (ἢ τὸ ζῷον) κατὰ τὸ ὅργωμα μὲ σχοινί, τοῦ ὅποιον τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῆ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζώων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδίασμα ἢ φωτογραφία).

Μ.τ. σχ. αι! .. ον. δι. π. ν. κ. ε. κιγκια.

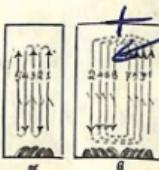
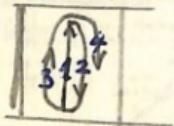
- 4) Σχεδιάσατε πώς έγίνετο παλαιότερον (έπισης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι μὲ ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακιές) κατ' εύθειαν γραμμήν, ώς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Όργι.

ἡ ὄργωνεται περιφερειακῶς ώς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

Νότι.

αὶ ἀνάρησι

(υαπλών)

Σημειώσατε μὲ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὄργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρονεῖ εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὄργωματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ σιγροῦ ἔγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδα (δηλ. σπορεῖς τὴ σποριές, ντάμες, σιαστίες, μεσθράδες κ.λ.π.);

Σις σιρίς

Πῶς ἔχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά); μὲ αὐλακιάν;

ἡ εἰσιθεὶς

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον μὲ σκαπτάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῆται ἄροτρον;

- 7) Ποῖοι τρόποι ἡ εἶδη ὄργωματος (ἀροτριάσεως) ἥσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μὲ τὸ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιά κλπ.

Εις ποια δργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων
ἢ ἄλλων.

γ) Ἀροτριάσεις (δργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα δργώματα ἔγίνονται (ἢ
γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικήν περίοδον. Πῶς λέ-
γονται (ὄνοματολογία) τὰ δργώματα αὐτά· π.χ. καλλουργιά,
διβόλισμα, γύρισμα κλπ.

....Δργ... Αρραβώνα
.....Τὰ λεπτά... τὰ... φίγηται (ε.τ.γαρα, γν.ριζα)
....τὰ διάλυτα... σαν... επορτ. φιλετ. τα... θυραι-
...θρια....

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὅμοιως, ὡς ἀνωτέρω)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ασπαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρα-
νάπτασιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν.

....Δργ... Αγρο... ονδαμένησα... Βασιλίσση... Ταραχ-
...τι... Σικελία... επιτίνη.

- 4) Πόσα δργώματα γίνονται διὰ κάθε ειδούς καλλιεργείας (σίτου, κρι-
θῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ
ποίαν ἐποχήν; *Πατ. σιτα. μαρ. δι. δι. δι. ζεσ. βεβ. ιων.*
τριά, τια, μαραζός γρα.

- 5) Ποια ἐργαλεῖα ἢ κεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σποράν.
π.χ. τὸ δισάκινον εἰς αὐτὸν περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμ-
βανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; ... *Δισάκινον*, ...

...τι... Κανράθ... ή... ξυρ. Κερατίδι... ή... η...
Παναί.

- β) Μὲ ποια γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρί-
ζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ύνι κατὰ
τὴν ἀροτρίασιν (δργώματα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἡ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἐλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἡ ὅποια ἔχει τοποθετηθῆ εἰς τὸ ἐν ἄκρων τοῦ βουκέντρου ἥ μὲ ἄλλον τρόπον;

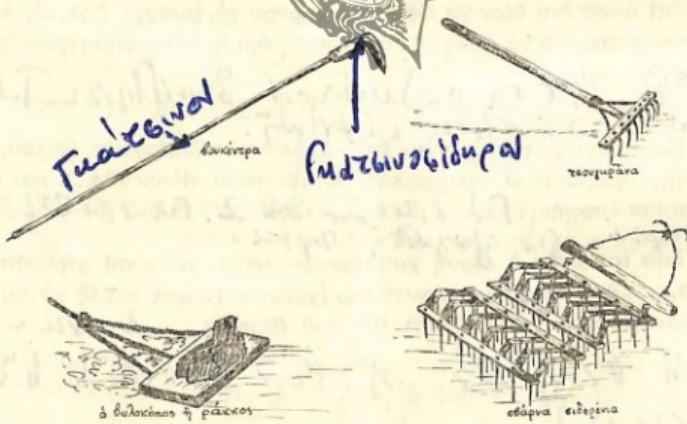
.....Συγγραφή δι' ἀνθεκτικῶν πολεμισθίων συντόμων πραγμάτων διατάξεων (Γενικόν)

2) Γίνεται μετά τὸ ὅργωμα ἴσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ. (σβάρνισμα, διβόλισμα);~~παρατίθεται~~ (σβάρνισμα)

3) Ἡ σκαφὴ μερῶν τοῦ ἄγρου πού δὲν ἔχουν ὅργωθῆ (μὲ σκαλίδα, τσαπή κ.ἄ.); Νὰ γίνη εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1 - 3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἑκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἡ φωτογραφία. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

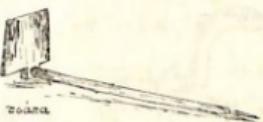
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἄγρου ἥ τοῦ κήπου π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπτα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

έκάστου καὶ παραθέσατε ίχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

- 6) Ποια πρόσωπα βιοήθιοῦν τὸν ζευγολάστην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ δργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ώς καὶ σι ἐργασίαι ποὺ ἔκτελοῦν

Διδύ.

- 7) Ποια χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν δσπρίων. Πῶς ἐγίνετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἔκάστου εἶδους.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 8) Ποια χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ. *Γιάγια, Στριγούλια.*

*Τζ. Λουισιάν. μα. σ. β. λ. ν. σ., Ράβη και.
Φλαμίνιος δι. γροφ. κ. σ. Στριγούλια χωράφια*

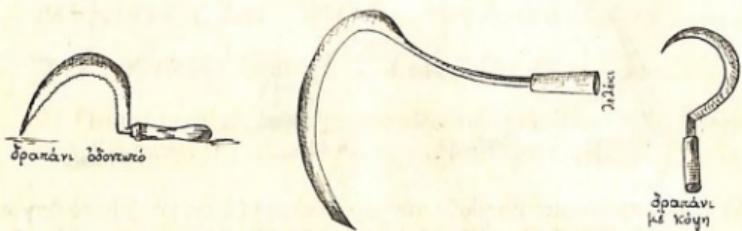
- 9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βρασιές) καὶ ἄλλως.

B'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

a. Ἐργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ δνομα καὶ ίχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αύτοῦ·

π.χ. μὲ τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) *Μή.. Σπίνδυς*

'Εὰν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε' ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἔργα αλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποια ἄλλα ἔργα αλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζουνται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). *Μή.. αλλα
πελεκιστηρά. Συκήρασεις σταλαβή γένος
χωράκιας στην μάχηναν τέλη μηχανών*
- 3) 'Η λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἔργα-
λείου ἦτο ὁμαλή ἢ ὁδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν). *Θερίζων*
- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἢ χειρολαβή του· (Σχεδιάσατε ἢ φωτο-
γραφήσατε αὐτήν). 'Ο σιδηροῦς σκελετός πῶς ἔλεγετο;
Ξύλινη... Δελτική

- 5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἔργαλεῖα; (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) *Τέχνης γυναικείων παλαιών ημών*

- 6) Ὡτὸ παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χειρας, δηλ. δι' ἑκριζώσεως καὶ ὅχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ δοσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζῷων (τῆς ρόβης κλπ.) *Ευθύρων... πατέρων... οὐδεὶς οὐδεὶς*

τεχνικής γυναικείων παλαιών ημών.

Εργασίας γυναικείων παλαιών ημών.

Εργασίας γυναικείων παλαιών ημών.

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

- 1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτέρὸν μέσον ὁ σῖτος, ἢ κριθή, ἢ βρώμη, ἢ σίκαλις κλπ. *Ογιαστέρων... πατέρων...*

- 2) Οἱ στάχυες ποὺ ἔμεναν (ἢ μένουν) εἰς τὸ χωράφι μαζὶ μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ τεως λέγονται).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ..... ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιά), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραχμές, πιάσματα, χειρίες, χερόβιολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; ... *Οδοντών... διαδρόμων...*

Ιδρυμάτων... πατέρων... πατέρων...

- 4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χειρίες) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά; "Οπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς). *Τέλλεται... ημένη*

χειρόκεντρον... πατέρων... πατέρων...

πατέρων... πατέρων...

πατέρων...

5) Πῶς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζὶ δράγματα; Πολλαχοῦ καλοῦνται ἀγκαλιές. Δρόμια

γ.' Οἱ θερισταί.

1) Ποῖοι θερίζουν: ἄνδρες καὶ γυναῖκες; 'Υπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν σκοπὸν ἀπὸ ὕλλον τόπουν καὶ ποιον;

.... Πληράγοντες γυναικες την περιοχην

2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι μὲν ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ' αποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀποιβή εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος; Τὸ δὲ ἡμερομίσθιον πότε μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ φαγητοῦ; (Παραθέστε μὲν τοις πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν εἰς τὸν τόπον σας ὄντας τολογίαν)

.....
.....
.....
.....

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύλαξιν, ίδιᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμὸν; 'Επίστης κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἔργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλλοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἢ μέση των); ... Στελλούσι

..... Αναλαμπεια

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχὴ ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

- 5) Ἐτραγουδοῦσσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια; Καταγράψατε αὐτά.

6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἔνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυς ποὺ μένουν ἀθέριστοι; (Εἴς τινας τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυς πλέκουν σταυρὸν τῷ ψάθαι, τὴν ὥποιαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

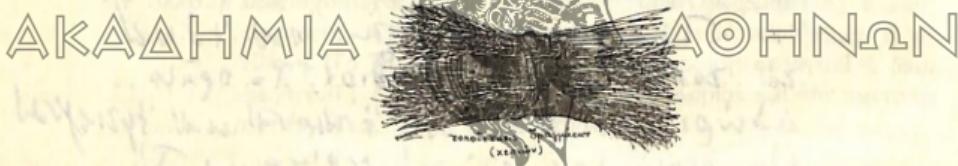
Περιγράψατε λεπτομέρες διπου ύποσχει σχετικόν τη ἄλλο τη
έθισιν. Τι είπαν πρώτον... δεύτερον... τρίτον...
τέταρτον... πέμπτον... έξιτον... έβδομον... ήταν...
απλώντι... πω... ήταν... ήταν... ήταν... ήταν...
ρίτι... πων... πρώτη... για... για... για... για...
πλήγματα... οτι... ήταν... Κατα... οτι... ορθότερο
ήταν... πω... ήταν... η... πων... οτι... η... πων...

δ.' Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἢτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν; Τὸ ἑσπέριον ἢ μήπως ἐπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον; *Ἄλληστα δέ τοι...*

- 2) Πῶς ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχυς καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές , ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἔχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδίασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Οἱ γυναικεῖς... 2d. μονάρχης μετ. καὶ οἱ.....
Ἄγριης γυναικεῖς μετ. μητέρες της γυναικείας φύσης
γυναικεῖς μητέρες της γυναικείας φύσης φύσης
φύσης μητέρες της γυναικείας φύσης φύσης.....

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ίδιαν θέσιν ἢ συνεκνευτρώνοντο εἰς ὀρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἄγρου ; Πόσα δεμάτια συνεκνευτρώνοντο ἔκει καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

Μεταγνάστεις... Αγρ. 13. Δημήτριος μετ.
Γι. ν. Θερ. Βασ. Βασ. Οι. Βασ. Βασ.
Γι. ν. Βασ. Βασ. Βασ. Βασ.

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

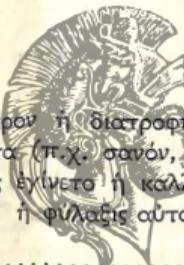
- 1) Ἀπὸ πότε ἥρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ή ἔξαγωγὴ (βγάλσιμο) τῶν γεωμήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον η μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν η φωτογραφίαν.....

στ.' Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Εσυνηθίζετο παλαιότερον η διαστροφή τῶν λώσων κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ ~~εἰρήνη~~ χόρτο (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βικού); Εάν ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο η καλλιέργειά του, ἔπειτα η κοπή, η ξήρανσις καὶ η φυλασσία αὐτοῦ.....

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποιῶν ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσαν κ.ἄ.).

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα η φωτογραφίας).....

- 3) Ζήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἔχρησιμο-ποιοῦντο ; (Παραθέσατε μετά τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας)

.....

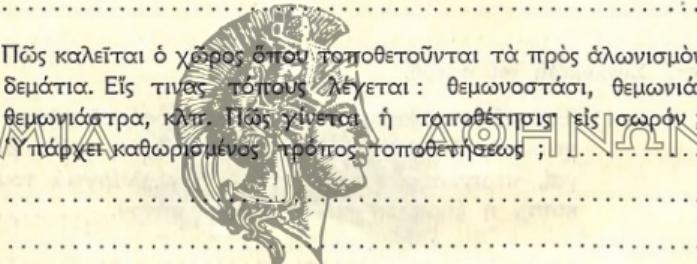
.....

Γ' ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεμάτιῶν πρὸς ἀλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

.....
.....
.....
.....
.....

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλωνισμὸν δεμάτια. Εἰς τίνας τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γινεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; ~~Υπάρχει καθωρισμένος~~ τρόπος τοποθετήσεως;

- 3) Υπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλωνισμὸν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγίνετο παλαιότερον ὁ χωρισμὸς τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χῶρον, δηλ. ὅχι εἰς τὸ ἀλώνι;

.....

.....

.....

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν;

.....
.....
.....

- 5) Τὸ ὄλωνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἔὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλάς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. μὲ ποίαν σειράν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

.....Τὸ.. ὄλωνι .. ἡ.. τα... οἰκογένειαν ..

- 6) Ἀπό πότε ἀρχεται τὸ ὄλωνισμα καὶ πότε λήγει ;

.....Αἰγαίων .. μὲ .. Συντάξεων .. λειτουργία ..

- 7) Εἴδη ὄλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἑκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
δίασμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

.....Χωματάλων ..

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑ

- 8) Πέδις ἐπισκευάζεται τὸ ὄλωνι ἑκαστὸν ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ
ὄλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου : καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γυρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βιῶν
καὶ ἀχύρων)

.....Πεδίον .. αὐτοῖς .. εν .. συντηρητ .. γινέται.

.....επάλειψις = (τούτων) τοιχώματον ..

.....διά μείγματος κόπρου .. αχύρων .. καὶ μείγματος

.....βιῶν.

- 9) Ἡ ὡς ἄνω προετοιμασία τοῦ ὄλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξις τοῦ ὄλωνι-
σμοῦ γίνεται ὡρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

.....Καρφίτες .. διελέγονται .. παρέμβασις ..

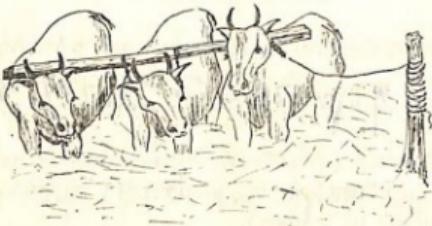
.....ταῦτα .. φρέσκα .. γεντι .. ἐνεργεία ..

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ὄλωνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ὄλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ὄλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.

.....

.....

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιήσεως ζῷων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

a) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυρωποῖσιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῷων (βοῶν, ἵππων κλπ.). Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνικοῦ βύλλινος στῦλος, ὕμοις δύστε μέτρων (κανθαριμένος στηγερός, στρούλουστρας, δουκάπη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὅποιον ἔξαρτωνται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ανωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦνται ἀπὸ τὸ ἔτερον ἄκρον τῶν τὰ ζῷα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλικῶς, «νὰ ἔρχωνται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.

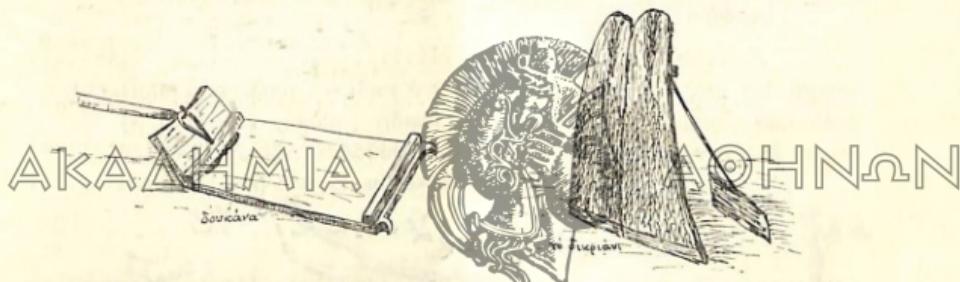
.....

.....

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ ἀλωνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνόστυλον μὲ τὰ ζῷα; (Εἰς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλείες, οἵ ὅποιαι περιβάλλουν τὸν λαιμὸν τῶν ζῷων. Εἰς ἄλλους τόπους εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῷα περιφέρονται συνδεδεμένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὅποιον σχηματίζει θηλείες περὶ τὸν λαιμὸν ἐκάστου ζῷου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται ἀκόμη) ἀλωνισμὸς κατὰ τὸν ἔνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἵχνογραφήματα).....

γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανίς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὡπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἔξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἔξευγμένων ζῷων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷς εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχάνημα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνα, δικριάνη, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἡλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακὰ μὲν ἀλωνιστικὸν μηχάνημα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὅσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἥλωνιζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζῷων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων;

Mέσο... ἡ... δουκάνη... καὶ... ἡ... δικριά...

- 8) Από ποίαν ὡραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ νά τὸν ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην;

.....Αρχή μεταγγίτεο πολλούς αριθμούς
από την πρώτη την πρώτη την πρώτη
.....Αρχή μεταγγίτεο πολλούς αριθμούς
από την πρώτη την πρώτη την πρώτη
.....Αρχή μεταγγίτεο πολλούς αριθμούς
από την πρώτη την πρώτη την πρώτη

- 12) Ποία ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἔργα αλεία είναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινας τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ δποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

ΑΚΑΔΗΜΙΑ.....ΑΘΗΝΑΙ

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν δποῖον διαγράφουν τὰ ζῷα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχάνημα τούς ἀκόπους στάχυς;

.....Νάν.. καλ.. γιτ.. τι.. πρι.. στα..

- 14) Τίτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν δδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων; ('Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὔτη βουκέντρι' ἄλλαχοῦ φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευή της; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).

.....Η.. βουκέντρο.. (Βουκέντρα).. τι.. δραμή.. τι..
.....τι.. τι.. τι.. παρί.. παρί..

- 15) Πῶς λέγεται ἡ ἔργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἡλωνίζοντο καθ' ἡμέραν

.....Στρώσ(η) με ερώμογ
ταντον αντέρ.

- 16) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ νὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπόν; (ἐν Κρήτῃ: μάλαμα)

.....Στρώσ

- 17) Ποῖοι ὀλωνίζουν: ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μὲν ἴδικά του ζῷα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοὶ ὀλωνισταί (ἐν Αἴτωλίᾳ: βαλμάδες, δηλ. τειτάρηδες), καλούμενοι ὀλωνισταίς καὶ ὄγωγιάτες, μὲν ὅποιοι εἶχον βρδία ἢ ἀλογά καὶ ἀνελαμβάνον τὸν ὀλωνισμόν.

Οἱ ἴδιοι οἱ γεωργοὶ τὶ τὰ γένα
ταντον.

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μὲν ζῷα καὶ μὲν ἀλωνιστικὸν ἔργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυες· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μὲν χονδρὸν ἕύλον (τὸν κόπτανον) ἢ μὲν ἄλλον τρόπον; (Βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

.....

- 19) 'Ο κόπτανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ἕύλου κατεσκευάζετο πόσον μῆκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποιὸν τὸ σχῆμά του;

.....

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου
(π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.).....

Εἶδος καμεύλαντος ὡς τὸ κοπάνερα
μικρού μέρους θυμητεριανόν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

“Υπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; ‘Ανελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ’ ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά;
Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν;

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἔξηπλοιντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
‘Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ’ εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἔδαφους ἢ ἐπὶ ξύλου;
Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων; (Περιγράψατε λεπτό-
μερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυς,
παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

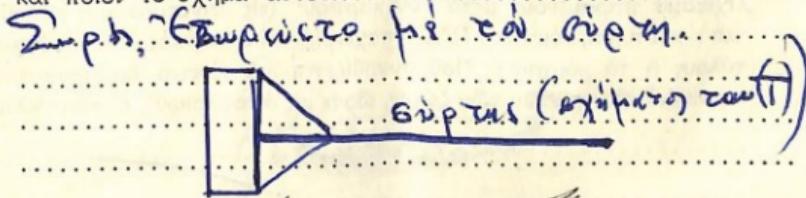
- 22) Κατὰ τὸ ὄλωνισμα διὰ τῶν ζῷων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου,
ἐτραγουδοῦντο τραγούδια; Ἐὰν ναί, πτοῖα;
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν
συντονισμὸν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας;

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας.
Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμὸς κλπ.). (Περιγρά-
ψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) 19.5.0.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

β'. Λίχνισμα

1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν
Αἰτωλίᾳ: λειώμα, ἐν Κρήτῃ: μάλαμα). Με ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται
τὸ λειώμα διὰ τὸ λίχνισμα· πῶς λέγεται τοῦτο· (εἰς Κρήτην:
θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον: δικιριάνι, ἀλλαχοῦ: δικιργιάνι)
καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.....

Ο σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπόν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

.....Στρεφήται τοιούτοις σημείοις τοῦτο.....

2) Μὲ ποῖον ἔργαλείον γίνεται τὸ ἀνέμισμα; (Πῶς λέγεται τοῦτο: φτυάρι, θρινάκι; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....

.....Ανέμισμα.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει): ἄνδρας, γυναικας εἰδικὸς λιχνιστής ἐπ' ἀμοιβῇ;

.....Ανέμος.....ανεμίζει.....Τριβηλός.....οὐρανούς.....

4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὄποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ. (εἴς τινας τόπους καλοῦνται: κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κοντύλους ἢ τὰ κόμπια; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζῷων, ὡστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ;

5) Πῶς γίνεται ἡ ζεῦξις τῶν ζῷων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα; Ποῦ ἀπαντᾶται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο πῶς λέγεται; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαθύλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συνθίζεται τοῦτο

6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ὄχυρα, πᾶς γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμεινάντα χονδρά τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

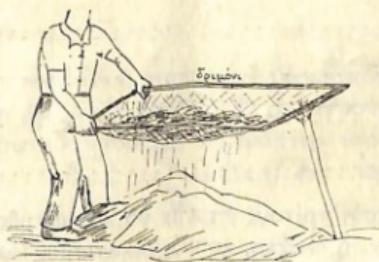
Σολεῖνος ~~Εργαστ. Δέρματα.~~

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, στοιχειωτρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν ὑλῶν ὑπὸ γυναικός διὰ σαρώθρου, ἢ διὰ ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νων μὲ διαφόρων μεγεθῶν π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὄλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

.....Τό...δέργων...πέ...ορόγρα...
διαθίσρω...χε...περίπον...θονται:.....

.....

.....

- 7) "Οταν ἔτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπός σχηματίζεται εἰς σωρόν; Μὲ ποιὸν ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός; Πῶς χαράσσεται καὶ ποίας ἡ μορφὴ του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργαοῦ;

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

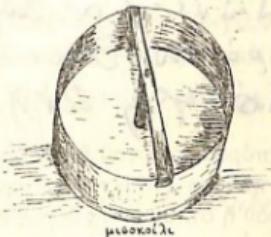

ΑΘΗΝΩΝ

- 8) "Α λ λ α ̄ ε̄ θ i μ α προτοῦ νὰ μεταφερῆθῃ ὁ καρπός (σῖτος, κριθὴ κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.
-
-
-
-

- γ'.1) Ποῖαι ὁφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπειτε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι" π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. "Ηρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποιὸν μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητά του εις όκαδας, εις κοιλά κλπ., παραθέσατε δὲ και Ἰχνογράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικάς εἰκόνας).

page 12

କୁର୍ବାଳେ

- 2) Ποια άλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἰδος εἰς τὸ ἄλωνι ;
α) τὸ παπαδιάτικο,
β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,

γ) τὸ γυναικάτικο,
δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε Ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν)

ΑΘΗΝΩΝ

κευσις εις τὴν ὑπαιθρον ; Αγράφων
λ.το... πανελλ. συν. αγράφων

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογή τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυς ἡ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ;

Μ.το... 21... διάλ. σ. αγράφων
Ενώ... παν. θερισμ. πρό. των... διρι. αγράφων
διαδ. γεν. επον... αγράφων

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογή τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατασκευάζεται τότε ἡ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτή) ἐκ σταχύων, τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ σπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτή αὐτῇ ; Παῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
πρὸ τοῖον σκοτὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ΑΟΗΝΩΝ

Δ. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν τόπον σας ἄναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστουγέννων, ἐσπέρας 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρτίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἱούδα), ἐσπέρας τῆς 31 Αύγουστου κλπ.)

Στις 24 Ἰουνίου μετ. το περίβολο
γιαννίνων των Τροφίμων έται μένειν

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποίαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; ..
κατά την ώραν την οργάνων φερεται την
δεκαπενταύην διάθρησα ανθρώπων των
αγράφων

- 2) Πῶς λέγεται ἡ φωτιά αύτή; (π.χ. φανός, ἀφανὸς κλπ.).....

β'. 1) Ποιοι άνάπτουν τὴν πυράν· παιδιά, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος; . . .

Os. 12518 p. 20. col. 10.

- 2) Ποιος ή ποιοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.

Τὰ κλέπτουν; Ἐν τοι, ὅππο ποιον μέρος; .. Οἱ.. ντα.. οις..
γ.γ.ρ.ι.ν. ν.ε.τ.α... δι.ν. α.δ.ο.λ.η.ς.. χ.α.σ.ή.η.. ε.υ.ρ.

- 3) Πῶς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

Συγκριτικόν... 28 Σ.ι.δ.2... καί...
αποτίγονται τα ανθρώπινα γένη της περιοχής
περιβάλλοντος της πόλης της Αθήνας.
ΑΝΘΡΑΚΑΙΑ Η ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ η πόλη της Αθήνας

γ'. Ποιαί αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν;

- 1) Προσευχάι, διάφοροι ἐπικλήσεις, ξόρκια, ξέματα, κρότοι, θύρυβος.
Καταγράψτε τὰ σχετικά κείμενα

Мадж. ф. хронв. Тад. с. А. Г. Григорьев. д. письм
так. нр. 22. ил. Г. И. Григорьев. схема. д. письм
так. Г. И. Г. Григорьев. д. письм. 09. Григорьев
семинар. №. Печатка. д. Г. Григорьев. схема
так. 22. ил. Г. И. Григорьев. д. письм. (Печатка. Записка.)

- 2) Πηδήματα, χοροί γύρω από τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

3) Τί καίονται εἰς τὰς πυράς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιᾶς κλπ.)

.....
.....
.....
.....

4) Καίονται (ἢ ἔκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα (περιγράψατε λεπτομερῶς)

.....
.....
.....

5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

.....
.....
.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ..... ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑ